

— hlavně též pro obtíže praktické při důkazu — položila konkrétnější »výrobní náklady v případě obžalovaného«. »Přiměřený zisk« v podstatě patří též do rubriky nutných »výrobních nákladů«, jež musí i se ziskem býti cenou prodejní kryty, aby výrobce v další výrobě mohl a chtěl pokračovati.

Vlivem rozhodování bývalého rakouského nejvyššího soudu vyvinula se důsledná praxe v tomto užším smyslu »přemrštěnosti« ceny a precisovala se v t. zv. »teorii pořizovacích nákladů«, jak ji označuje důvodová zpráva právního výboru vlastně správněji »subjektivní teorii pořizovacích nákladů«. Výklad tento ovládl soudní praxi na řadu let a přešel se zákonem i do našeho nového státu samostatného. Jistě ne neprávem snaží se důvodová zpráva o jeho odstranění, neboť — nehledíc ani k obtížím důkazu se stanoviska právního — nemůže uspokojovati i v ohledu hospodářském, již proto, že jím lze před zákonem ospravedlniti i sebe vyšší ceny prodejní právě nereelním vedením výroby a živnosti a vynaložením »každé« ceny na nákup a výrobu. Již z toho důvodu možno tvrditi, že výklad ten tak dlouho udržovaný i ve státě našem hospodářsky nejen nemohl vésti k ozdravení, nýbrž naopak, že zákon o předražení s výkladem takovým spíše značně přispěl k zhoršení poměrů cenových.

(Dokončení.)

PRAKTICKÉ PŘÍPADY.

Nelze rozloučení manželství pro nepřekonatelný odpor povolit, jestliže sice od soudního rozvodu provedeného před vydáním zákona ze dne 22. května 1919 č. 320 sb. zák. a nař. uplynula doba 6 měsíců, ale nikoliv doba 3 let a druhý manžel s rozlukou nesouhlasí.

Manželství Františka H. a Marie H. bylo dne 28. března 1919, tedy před vydáním zákona shora cit. soudně rozvedeno. Dne 29. září 1919 žádal František H. za rozlukou manželství z důvodu nepřekonatelného odporu. Ježto manželka rozvedená prohlásila, že s rozlukou nesouhlasí, zamítnul zemský soud v Praze žádost tu s poukazem na § 16 lit. a cit. z. a čl II. ad I, odst. 2 nař. ze dne 27. června 1919 č. 362 sb. zák. a nař.

Stížnosti Františka H. do tohoto usnesení soud rekursní nevyhověl s poukazem na správné zákonu i stavu věci odpovídající odůvodnění prvního soudu.

V dovolací stížnosti hájí dovolatel názor, že dle znění prvního odstavce §u 16 lit a) cit. zák. při rozvodu manželství, provedeném po platnosti zákona toho, stačí souhlas manželu a nepřekonatelný odpor a že není třeba zjišťovati rozvážnost počinu, kdežto z první věty druhého odstavce §u 16 lit a) je zřejmo, že jde-li o manželství před platností zmíněného zákona, stačí, když soud prostě zjistí, že nejde o čin nerozvážný. Porovná-li se toto ustanovení s ustanovením prvního odstavce, nutno při mluvnickém i logickém výkladu dojíti k tomu, že zákonodárce ustanovení to přímo vázal na ustanovení prvního odstavce a prohlásil, co stačí v tomto druhém případě k rozluce naproti tomu, co stanoveno bylo v případě prvním.

Z druhého odstavce, jednajícího o rozlukách manželství před třetími lety rozvedených, souditi a contrario, co by mělo býti v první větě, je mluvnicky i logicky nesprávné. Odvolávání se na prováděcí nařízení ze dne 27. června 1919 č. 362 sb. z. a nař. na odůvodnění zamítacího rozhodnutí, je vůbec nepřipustné, poněvadž toto nemá moc zákona a podléhá soudeovskému přezkoumání, zda se zákonem souhlasí čili nie. Ne j v y š š í s o u d dovolací stížnosti nevyhověl. Odůvodnění: S výkladem, jež stěžovatel dává ustanovení § 16 cit. zák., nelze souhlasiti. Zmíněný § 16 pod písmenou a) v prvním odstavci zcela všeobecně praví, že soud vysloví rozluku usnesením, souhlasí-li oba manželé s rozlukou a nabude-li konaným šetřením přesvědčení, že tu jest vskutku nepřekonatelný odpor. Zákon žádá tudíž pro povolení rozluky k pouhé žádosti rozvedených již manželů z á s a d n ě jednak s v o l e n í druhého manžela, jednak z j i š t ě n í nepřekonatelného odporu, zákonem pouze předpokládaného. Z této zásady připouští zákon v druhém odstavci § 16 a) dvě výjimky pro případy, kdy manželství před působením dotčeného zákona bylo rozvedeno a to první pro případy, ve kterých od provedení soudního rozvodu neuplynula ještě tři léta, druhou pak pro případy, ve kterých toto tříletí již prošlo. Jde-li totiž o manželství rozvedené před působností zmíněného zákona, neuplynula-li však ještě tři léta od provedení soudního rozvodu, stačí, když soud nabude přesvědčení, že nejde o čin nerozvážný, t. j. zjišťování nepřekonatelného odporu odpadá a na místě toho zjišťuje se jen nerozvážnost činu, t. j. žádosti za rozluku. Tím však není řečeno, že v takovém případě nevyžaduje se souhlas

druhého manžela, naopak náležitost ta zůstává nedotčena: — stává se postrádatelnou a zbytečnou teprve v případech, o nichž zmiňuje se druhá věta druhého odstavce § 16 lit. a, totiž v případech, ve kterých od rozvodu uplynula již tři léta. Tu netřeba k rozluce ani souhlasu druhého manžela, ani zjištění nepřekonatelného odporu, ani zjištění rozvážnosti činu. Že jediné takto lze rozuměti § 16 lit. a, plyne, nehledě k doslovu a vnitřní souvislosti tohoto zákonného ustanovení, též z úvahy, že kdyby zákonodárce byl chtěl učiniti souhlas druhého manžela zbytečným i před uplynutím tří let od rozvodu, byl by to vyznačil na patřičném místě, totiž v první větě druhého odstavce § 16 lit. a. Váže-li však zákon zbytečnost tohoto souhlasu v druhé větě výslovně na uplynutí tříletí, je na bílé dni, že neuplynula-li ještě doba tří let, souhlas ten zbytečný není.

Tento výklad zákona, plynoucí z jasného znění, došel výrazu i v prováděcím nařízení ze dne 27. června 1919, č. 362 sb. z. a n., jež v čl. II. odst. první formuluje přesně zásadu zde vyslovenou a z doslovu zákona vyvozenou a takto úplně se kryje s ustanovením zákona.

Pro případ přítomný, kdy od provedení rozvodu uplynula sice doba 6 měsíců, ale nikoliv doba 3 let, jsou tedy podmínky rozluky vymezeny v první větě druhého odstavce ve spojení s třetí větou prvního odstavce § 16 lit. a, totiž souhlas druhého manžela a zjištění rozvážnosti počinu. Ježto manželka souhlas odepřela, byla žádost Františka H. právem zamítnuta.

Rozhodnutí ze dne 17. února 1920, čj. R-I. 76/20-I.
Schin.

Čl. 286. obch. zák. neplatí při nároku na zrušení smlouvy, opřené o tvrzení, že zboží prodáno bylo za cenu zřejmě přemrštěnou. — Předpokladem jeho uplatňování ve smyslu § 20 č. 5. cis. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. však jest, aby prodávající již před podáním žaloby byl odsouzen pro předražování.

Žalobce tvrdil, že koupil v říjnu 1918 od žalovaného k dalšímu zcizení koření za přemrštěnou cenu. Seznav prý teprve po koupi nepřiměřenost její, dal mu zboží k dispozici a domáhal se žalobou zrušení kupní smlouvy. Ve sporu učiněný návrh na přerušování řízení podle § 191 c. ř. s. a postoupení spisů státnímu zastupitelstvu ku stihání žalovaného pro předražování byl zamítnut.